

Kvalitetsredovisning 2010

Förskoleverksamhet i Hammarö kommun Nolgårds rektorsenhet avseende 2010

Hammarö 2010-12-21

Namn: Annsofi Hultbäck

Förskolechef vid Nolgårdsrektorsenhet

INLEDNING

Koppling till föregående KR

Kvalitetsredovisningen gäller för verksamhetsåret 2010 och omfattar Nolgårds förskola med avdelningarna Tallen och Granen, Sikvägens förskola med avdelningarna Tärnan och Måsen, Stjärnhimlens förskola med avdelningarna Orion, Capella, Sirius och Nova samt Hammarö kommuns familjedaghem (dagbarnvårdarna) med sin gemensamhetslokal Castor.

Under år 2010 har enheten utökats med en avdelning, avdelningen Nova på Stjärnhimlen. En modul har ställts upp i närheten av huvudbyggnaden. Avdelningen har under hösten skolat in 18 barn och är på ett positivt sätt en given del av det övriga förskolan Stjärnhimlen.

Ett av våra mål har varit att i enheten öka kunskapen om barn som far illa, även att få en ökad samverkan och förståelse för Socialtjänstens arbete. Förskolechef och specialpedagog har tagit fram ett kunskapsmaterial som heter ”våga se, lyssna och agera” som har till syfte att stärka kunskapen runt barn som riskerar fara illa. Socialtjänsten har även ställt sig positiva till materialet. Socialtjänsten har besökt enheten och berättat om sitt arbete runt ämnet och hur vi kan samverka.

Dagbarnvårdarverksamheten har under året minskat till den planerade bemanningen på fem dagbarnvårdare. De har fått en förskollärare anställd på 50 % i sin verksamhet som ska ha det pedagogiska ansvaret. Det har skett en positiv utveckling i verksamheten. De har utvecklat och fått större medvetenhet om sitt språkarbete med barnen. Språkplan och tecken som stöd är några av delarna. Läroplanen, pedagogiska samtal och portfolio är andra delar som har utvecklats. Samverkan sker mellan förskolan och Dagbarnvårdarna bl.a. med de blivande skolbarnen.

Reggio Emilia arbetet på Stjärnhimlen börjar i små steg att inspirera och utveckla förskollärarna. Studiebesök och föreläsningar har gjorts under året. Vi ser nu fram emot att Reggio Emilia institutet ifrån Stockholm ska komma och besöka oss och ha utbildning i del 1 och del 2 i Reggio Emilia pedagogik. För att detta ska vara möjligt har vi sökt extra medel via uppslaget i Hammarö kommun och blivit beviljade 40 000: -

Utveckling av vår hemsida har skett så att den blir informativ och tydlig. Arbetet fortgår under 2011.

Vår implementering av den nya Läroplanen är på gång och det är något som vi ser fram emot att fortsätta med under våren 2011.

Under 2010 har vi haft som prioriterade mål för Nolgårds rektorsenhet:

- Fortsätta att utveckla språkarbetet
- Utveckla vår lekmiljö med fokus ”det kompetenta barnet”. Fortsätta att utveckla medvetenheten i pedagogens betydelse för barns lärande
- Utveckla vårt värdegrundsarbete med hjälp av SET i förskolan.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

- Språkplaner har gjorts på varje avdelning. Vi använder tecken som stöd och det har lagts stor fokus på språkarbetet genom utbildning, samverkan med biblioteket där stor vikt läggs vid användningen av böcker. Mer beskrivet finns under rubrik Utveckling, lärande och kunskaper
- Utbildning för personalen i ”SET för förskola” har pågått under år 2010 och kommer att fortsätta under år 2011. Resonemang runt SET finns under rubrik Normer och värden.
- Miljön är viktig runt barnen och den lärande miljön ska ge barnen möjligheter till nya upptäckter och utmaningar. Mer beskrivet finns under Utveckling, lärande och kunskaper.

Resultat:

- Det har varit ett väl fungerande språkarbete.
- Stor fokus har lagts vid lek- och lärandemiljön för barnen. Inspirationen av Reggio Emilia har förstärkt arbetet.
- SET har pågått under år 2010, kommer att fortsätta under år 2011.

Analys:

Språkarbetet är en central del i vår verksamhet. Under året upplevs det som att medvetenheten och kunskapen ökat genom den utbildning som skett, fortlöpande arbete som görs och resonemanget runt de språkplaner som är gjorda.

Lärande miljöerna har utvecklats på varje förskola. Resonemang förs hur man kan utveckla miljön så att man på bästa sätt möter upp barnens nyfikenhet i olika ämnen och situationer. Dialogen och medvetenheten om varje pedagogs betydelse för barns lärande har varit i fokus, men det är ett arbete som vi på enheten inte är färdiga med.

Bedömning av måluppfyllelse:

Språkarbetet har varit ett centralt arbete på avdelningarna där jag tycker att vi har nått årets mål.

SET utbildningen har genomförts som vi hade tänkt. Vi kommer att fortsätta under år 2011

Lek och lärande miljön är i ständig fokus, något som aldrig får sluta att utvecklas men årets mål är nått. Pedagogernas betydelse för lärande behöver vi jobba vidare med.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Språket ska fortsätta att vara en central del i våra verksamheter.
- Medvetenheten i pedagogens betydelse för lärande behöver än mer förstärkas.
- Fortsatt utbildning i SET.

Hur har KR arbetats fram?

- Mål och arbetsplaner har tagits fram utifrån resultatet i förra årets kvalitet rapport.
- Vi har lagt ett stort arbete på att under hela år 2010 skapa större medvetenhet och möjligheter för att enheten ska ha KR som en röd tråd genom verksamheten.
- Utvärderingsmaterial har tagits fram för att man ska analysera sina insatser när den sker, så att man har så verklighetsnära analys som möjligt.
- Skattingar ifrån BRUK och föräldraranketer har genomförts.
- Alla avdelningar och Dagbarnvårdarna har gjort sin egen KR utifrån KR: s mall.
- KR har sammanställts av förskolechef tillsammans med specialpedagog och webbansvarig på enheten.
- Sammanställningen tas upp i utvecklingsgruppen. Förskolchef resonerar runt KR tillsammans med varje respektive avdelning samt hos dagbarnvårdarna.
- Kvalitetsredovisningen presenteras för vårdnadshavarna via enhetsrådet.

KVALITETSREDOVISNINGEN TJÄNAR OLIKA SYFTEN

- Skolans elever, lärare, ledning och övrig personal och personal i förskolverksamhet och skolbarnsomsorg får en tydlig och gemensam bild av verksamheten som grund för att diskutera behovet av förbättringsåtgärder.
- Föräldrar, avnämare och andra intressenter får en god information om förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg. De kan därigenom delta i diskussioner om skolans utveckling, få mer insyn och utifrån sina olika roller ett ökat inflytande.
- Elever och deras föräldrar får ett bättre underlag för val mellan skolor.
- Redovisningarna utgör också viktiga underlag för politiska beslut på lokal nivå.

FÖRUTSÄTTNINGAR/BAKGRUNDSFAKTORER

- **Nettobudget för år 2010 = 15 614 000: -**
- **Personalbudget för år 2010 = 13 063 000: -**
- **Ekonomiskt utfall:** Enheten har hållit sin budget
- **Viktiga ställningstaganden vid budgetering för enheten, för att nå måluppfyllelse.** En del av våra avdelningar har fått mer resurs till arbetslaget för att kunna möta upp barn i behov av stöd. Vi har också prioriterat handledning för arbetslag för att öka kunskapen om det pedagogiska förhållningssättet för att stärka det professionella bemötandet mot barn i behov av stöd.

Personaltäthet

	2010	2009	2008	2007
Förskola (antal barn/årsarbetare)	6,3	6,1	5,87	5,63
Familjedaghem (antal barn/anställd)	5,4	5,0	4,15	5,08

Antal barn/elever

	2010	2009	2008	2007
I förskoleverksamhet				
Kommunal förskola	152	130	74	71
Familjedaghem	35	45	54	66

Organisation

Verksamheten består av fem familjedaghem och åtta förskoleavdelningar. Området innefattar Sikvägens förskola och Nolgårds förskola med två avdelningar vardera. Stjärnhimlens förskola med fem avdelningar var av en av dem är grupplokal för dagbarnvårdarna (Castor). Enheten leds av en förskolechef.

Förskolorna har avdelningar med barn 1-5 år, familjedaghemmen likaså. Två av förskolorna bedriver sin verksamhet i villaförskolor den tredje i en anpassad förskolelokal. Familjedaghemmen bedriver sin verksamhet i det egna hemmet.

Familjedaghemmen har minst två gånger i veckan verksamheten förlagd i gemensamhetslokalen på förskolan Stjärnhimlen, de kan på så vis bedriva mer åldersrelaterad verksamhet och använda den gemensamma kompetensen i form av arbetslag. Familjedaghemmen har en förskollärare på 50 % kopplad till sin verksamhet som ska ha det pedagogiska ansvaret.

Vi har under 2010 haft en grupp med tre barn som har fått hemspråksundervisning i engelska.

Vi har barn i behov av särskilt stöd i våra förskolegrupper. Extra resurs i form av ökad personaltäthet, samt stöd och handledning från specialpedagog och psykolog har skett. Vi har under 2010 haft i vår verksamhet ett utökat resursbehov med sammanlagt 2,05 tjänst.

Dialog är en viktig del för en god utveckling av verksamheten.

Vi har på Nolgård rektorsenhet:

Pedagogiska möten/Personal möten.

Syfte: Att delge varandra erfarenheter och nya tankar, stärka vår gemensamma bild av förskolan uppdrag. Utmana och lyfta in och se vad forskning säger.

APT.

Syfte: 1ggr/månaden har varje avdelning/verksamhet resonemang runt arbetsmiljöfrågor där man använder där för avsett dokument.

Veckbrev till all personal.

Syfte: Att ge aktuell information och kontinuerlig länk mellan verksamhet och ledning.

Utvecklingsgrupp.

Syfte: Ska verka för att se nya vägar för att utveckla enheten och att kvaliteten ständigt förbättras.

Samverkansgrupp 1ggr/månaden.

Syfte: Gruppen utgör forum för fackliga frågor och arbetsmiljöfrågor.

Barnkonferenser.

Syfte: Att ge arbetslaget tillsammans med specialpedagogen möjlighet att lyfta funderingar omkring sin barngrupp. Att så tidigt som möjligt fånga upp barn som behöver stöd.

Enhetsråd.

Syfte: Ett samverkans forum mellan förskola, rektor, vårdnadshavare och politiker inom bildningsnämnden.

Personalens kompetens

Personalens kompetens är hög. Inom förskolan är alla utbildade förskollärare utom tre som är barnskötare. Våra dagbarnvårdare har alla många års erfarenheter av yrket och har genomgått kontinuerligt fortbildning. I dagbarnvårdargruppen är det en förskollärare kopplad som är pedagogiskt ansvarig i verksamheten.

Fortbildning i förskolan/Dbv:

- Ett av enhetens stora mål är att öka samverkan med soc. och förstärka kunskapen i barns som riskerar fara illa. All personal har varit på föreläsning av soc. där de har berättat om deras arbete och hur vi kan öka förståelsen och vikten av deras och vårt arbete runt barnen. En del av enheten har också varit och lyssnat på Johan Klingvall som även han pratade om barn som riskerar fara illa. Ett kunskapsmaterial i ämnet har också tagits fram på enheten.
- Lärande miljöer, pedagogisk dokumentation, den nya läroplanen dessa tre betydelsefulla meningar har enheten haft som mål att öka kunskapen i. Det har vi gjort genom föreläsningar av Lou Rossling, Karin Alnervik och Chritina Boork som alla har föreläst på olika sätt men med fokus att utveckla och få ny kunskap om förskolans arbete och utveckling.
- Vi har haft Per Jernstedt hos oss som har pratat om ämnet arbetsmiljö.
- Delar av samverkansgruppen har varit på HÖK 10 utbildning tillsammans med förskolechef.
- Enheten har varit på hörselutbildning.

- Stjärnhimlens hela personalgrupp har varit på Studiebesök på Rinnbackens förskola som jobbar Reggio Emilia inspirerat.
- Stora delar av enheten har varit på Språkföreläsning, språklek och ordglädje av Clas Rosvall.
- Delaktighet i entreprenörs dag, en personal på enheten är aktiv i omvärldsgruppen.
- Personal och barn har varit på teater ”sopan” med koppling till vårt miljöarbete.
- Personal + barn har varit en heldag med Solbussen som också är kopplat till miljön och utepedagogik.

Normer och värden

Mål:

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem.

Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

Vi har haft som mål 2010:

- Vi ska arbeta för att främja barnens möjligheter att utveckla förståelse för barn med annan etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning samt barn i olika familjekonstellationer. Vid nybeställning av material till verksamheten skall hänsyn tas till diskrimineringsgrunderna.
- Vi kommer att implementera SET, en metod för att systematiskt arbeta för social och emotionell kompetens hos barn och vuxna. Vi ska lyfta vårt miljöarbete genom att sträva efter grön flagg.
- Vi behöver arbeta mer på att vara närvarande vuxna, delta i leken för att ge stöd till barn som behöver det.
- Resonemang ska föras kring inkluderande miljöer i förskolan/Dagbarnvårdarna.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”.	Kf	Skola/förskola	En enhet har ansökt om grön flagg
Likabehandlingsplanens mål	Skolans	Förskola, förskoleklass, skola och särskola	I förskolan/familjedaghemmen ska alla barn ha lika möjligheter och rättigheter oavsett kön, etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder <u>Alla</u> på förskolan/familjedaghemmen skall utveckla sin förmåga att ta hänsyn, samarbeta, kommunicera, lösa konflikter samt behandla varandra med respekt. ”Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om

			<p>andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt” (Lpfö 98, s.4).</p> <p>Likabehandlingsplanen ska vara levande i vardagen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemensamma insatser för rektorsenheten har i år varit inriktat på främjande/förebyggande insatser. Det främjande arbetet handlar om att hitta och stärka positiva förutsättningar för att alla barn ska ha lika rättigheter och möjligheter. • Samtal ska föras i arbetslagen runt inkludering –en förskola för alla utifrån givna frågeställningar. • Självskattning utifrån BRUK • Resonemang kring skattningar som avdelningarna har gjort i förmedling av grundläggande normer och värden. • Utbildning av personal i SET.
--	--	--	--

Insatser/åtgärder för att nå målen:

- Främjande/förebyggande insatser har under året handlat om att skapa förutsättningar för gynnsamma lärandemiljöer i grupperna genom att fokusera på förhållningssätt och arbetssätt som stärker barns självkänsla och självförtroende. 11 st. personal i området har fått utbildning i Social emotionell träning.
- Gemensamma främjande/förebyggande insatser för hela Nolgårds rektorsenhet innefattar intervjuer/observationer av hur barnen upplever sin vistelse på förskolan. Observationer av utemiljö. Pedagogiska resonemang kring inkluderande förhållningssätt, arbetssätt i arbetslagen utifrån specifika frågeställningar.
- Varje avdelning ska utifrån resultatet i föregående arbetsplan utarbeta egna mål för diskrimineringsgrunderna.
- All personal har gjort självskattningar utifrån BRUK ”förmedling av grundläggande normer och värden”.
- Dagbarnvårdarna har lagt fokus på arbetet med känslor.

Resultat:

- Utvärdering av likabehandlingsplanen har genomförts i samtliga arbetslag tillsammans med förskolechef och specialpedagog. Utvärderingen visar att arbetslagen inte har dokumenterat mål, insatser, utvärdering, analys utifrån avdelningens egna resultat i den utsträckning som önskat.
- Enligt självskattningar så arbetar avdelningarna medvetet med att i vardagen lyfta, bejaka olikheter som en tillgång i barngrupperna.

- Genom utvärdering så är personalen observanta på hur de uttrycker sig till pojkar och flickor och uppmuntrar barnen att prova olika aktiviteter oavsett kön.
- Fler avdelningar har kompletterat med litteratur som representerar olika familjebildningar utifrån sexuell läggning samt etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, en avdelning har införskaffat dockor med olika hudfärg.
- Intervjuer och observationer av barn har genomförts på avdelningar.
- De flesta avdelningarna uttrycker att klimatet är öppet, tillåtande och att barnen trivs och har roligt på förskolan.
- 1/3 av personalen har gått utbildning i SET.
- Självskattningarna utifrån BRUK har genomförts.

Våra starka sidor är att: (BRUK)

Vi är medvetna om vår betydelse som förebilder och förmedlar ett demokratiskt förhållningssätt genom ett gott samarbete. Vi behandlar varandra med respekt. Vi uppmuntrar barnen att ta gemensamt ansvar och att lyssna på och respektera varandras åsikter. Det är högt i tak, barn och vuxna uppskattar varandra och känner glädje i att umgås tillsammans. Vi ser och uppskattar det unika hos varje barn och vuxen och visar genom vårt agerande att olikheter är en tillgång i gruppen.

Vi behöver arbeta mer med att: (BRUK)

Reflektera över vår egen kulturella bakgrund. Avsätta tid för samtal i personalgruppen om demokratiska värden. Att använda vardagliga situationer i förskolan som utgångspunkt för att diskutera människans påverkan på miljön.

Analys:

Skolinspektionens kvalitetsgranskning av ”*skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling*” (rapport 2010:1) belyser problematiken med att likabehandlingsplanen inte är en integrerad del av verksamheten utan ses som något extra som ligger utanför den ordinarie verksamheten. I DO:s granskning ”*Ännu än dammsamlare till bokhyllan*” (2009) står att *.../Betraktas arbetet med likabehandling som en resurstjuv från kärnverksamheten (utbildning) inverkar detta sannolikt negativt på motivationen. Om det däremot ses som en grund för att skapa en positiv inlärningsmiljö lär förhållandet bli det motsatta. .../* (s. 42). Vi har fört resonemang om vilken syn som råder på uppdraget utifrån likabehandlingsplanen, svårigheterna blir tydliga främst när det gäller främjande insatser utifrån diskrimineringsgrunder vi inte har erfarenheter av. Då vi i enheten inte har ett naturligt mångkulturellt inslag måste vi vara extra kreativa för att ge barnen möjligheter till mångfald. Det är en stor utmaning för oss att arbeta med diskrimineringsgrunderna på ett naturligt sätt i vardagen. Det har varit viktigt för oss att avdelningarna utarbetar åtgärder utifrån deras egna aktuella kartläggning och behov för att öka motivationen med målet att likabehandlingsplanen ska bli levande i vardagen. Avdelningarna har fått viss hjälp och styrning av arbetsplan i kartlägningsarbetet. En av de största bristerna skolinspektionens (2010) och DU:s (2009) granskningar visade var att likabehandlingsplanen inte utgick från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. *.../Åtgärder som behövs på det ena stället kanske är onödiga eller till och med felaktiga på det andra. Är man flera om samma plan blir det följaktligen också svårare att vara konkret eftersom det man planerar ska fungera för alla!.../* (S.19).

Vi kan konstatera att kartläggning sker på olika sätt i vardagen. Bristerna blir störst i analysen av kartläggningens resultat. Det kan vara svårigheter att utarbeta egna mål samt dokumentation med likabehandlingsplanen som utgångspunkt. Arbetet sker på så sätt inte medvetet och strukturerat. Därför ställer vi oss frågan om arbetet prioriterats bort till förmån för annat och/eller om okunskapen fortfarande är för stor för att hantera frågorna? Vi kan relatera till självskattningar som visar att personal inte tillräckligt ofta reflekterar över värderingar, normer, vanor och attityder samt demokratiska värden och hur de kommer till uttryck i praktisk handling och förhållningssätt. Även i skolinspektionens granskning (2010) konstaterades att det i många skolor finns en omedvetenhet om

vad i det vardagliga språkbruket och arbetssättet som kan ge upphov till föreställningar om vad som är normalt och vad som är onormalt.

SET har uppmärksammats i media under hösten och fått kritik bland annat för vissa övningar som görs med elever i skolan. Det har lett till att vi har granskat utbildning och material för förskolan lite extra. Vi kan dock inte relatera till den kritik som uppkommit då vi inte använder manualstyrt material på samma sätt som i skolan. I utbildningen för förskolan har fokus varit förhållningssätt som ska genomsyra förskolan för att skapa ett positivt lärande- arbetsklimat och där olikheter ses som en tillgång. Det handlar till stor del om hur man stärker barns självkänsla och självförtroende t.ex. genom att använda sig av aktivt lyssnande, bekräfta/bejaka alla känslor, se och lyfta fram det som fungerar bra i vardagen samt skapa en känsla av sammanhang genom tydlighet och struktur. Det strukturerade arbetssättet utgår från sagor som beskriver känslor med tillhörande aktiviteter för att bearbeta känslor på olika sätt t.ex. via färg och form, musik, drama.

Bedömning av måluppfyllelse:

SET utbildningen för personalen går enligt vår plan.

Normer och värden har en stor plats i vardagen och man jobbar med många delar på ett medvetet sätt, arbetet som har skett under året når upp till de mål vi har haft.

Vi har arbetat medvetet med likabehandlingsplanen under flera år men behöver än mer stärka vikten av arbete runt planen så att den blir mer levande i vardagen. Insatser kopplade till vardagen behöver öka.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Vi kommer att ta hjälp av webbverktyget planforskola som utarbetats av DO och BEO
- Gemensamma kompetensutvecklingsinsatser/aktiviteter i området utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Öka förståelsen för att likabehandlingsplanen ska vara ett integrerad del av verksamheten
- Avsätta mer tid i arbetslagen för samtal kring våra värderingar, kulturella bakgrund
- Utbildning i SET fortsätter under vårterminen.
- Utifrån kartläggningar på varje respektive avdelning planera egna insatser och observationer.
- Fortsätta att sträva efter Grön Flagg.

UTVECKLING, LÄRANDE OCH KUNSKAPER

Mål:

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker.	Bn	Förskolor	Ja

Vi har haft som mål under 2010:

- Hitta rutiner för att genomföra och dokumentera utvärderingar av åtgärdsprogram i arbetslagen så att det sker på ett tillfredsställande sätt.
- Utarbeta och utveckla arbetet kring vårt språk, teknik och mattematerial.
- En del av enheten ska utveckla kunskapen kring Reggio Emilia.
- Öka barnens lust och glädje inför lek och lärande genom att kontinuerligt se över de lärande miljöerna inne och ute.
- Vi ska som pedagoger vara mer närvarande, delaktig och utmana barnen till nya upptäckter för sitt lärande.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Verksamheten skall bidra till att utveckla en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den skall utgå ifrån barnens erfarenhet, intresse behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer skall tas till vara för att skapa mångfald i lärandet. (Lpfö. 98 s. 8-9).

Enheten har på ett kontinuerligt sätt utvecklat och förstärkt de lärande miljöerna genom att material är lättillgängligt för barnen så att de själva kan se vad som finns och på så sätt väcka inspiration. Klockan är en återkommande detalj i den lärande miljön.

Rummen är inredda på olika sätt så att det med tydlighet framgår vad för lek eller aktivitet som kan utföras. Leksaker som är placerade i lådor har en tydlig bild på sig så barnen vet vad lådan innehåller. Leken tar stor plats i verksamheten och man utgår ifrån det kompetenta barnet. Det är närvarande vuxna som är medvetna om betydelsen av det sociala samspelet. Man sätter ord på det barnen gör i leken och samtalat om deras handlingar. Det finns en lyhördhet för vilket material som barnen behöver för att utveckla sin lek. Man förändrar lek och lärande miljön allt eftersom behoven förändras.

Stjärnhimlen har på ett nyfiskt sätt börjat intressera sig för Reggio Emilia pedagogiken. Ett studiebesök på förskolan Rinnbacken i Mangsskog har genomförts, en förskola som har jobbat Reggio inspirerat i ca: 20 år. Besöket gav förskolan några nya kliv i sin kunskap om Reggio. Pedagogiken inspirerar förskolan i att öka samverkan avdelningarna emellan och det sker utveckling på olika sätt av den pedagogisk dokumentation som beskriver barnens läroprocesser. En Reggio grupp har skapats som tar ansvar för hur processen ska gå vidare för förskolan.

Enheten har jobbat för att få en större medvetenhet och kunskap i ämnena språk, bygg och konstruktion, matte och teknik.

Språket, som för övrigt har varit ett prioriterat område, jobbar enheten med på ett bra sätt. Målet är att alla barn ska få ett rikt språk så att de kan uttrycka sin uppfattning, sina behov och känslor. Utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp. De flesta avdelningar använder tecken som stöd till det talade språket för att förstärka barnets språkutveckling. Rim, ramsor och språklek används vid samlings-, skötbord-, matsituationer m.m. Det sker ofta högläsning för barnen. Bokpåsar för hemlåning finns och samarbetet med biblioteket i form av bokbilen fortskrider på ett positivt och uppskattat sätt. Samtalet tillsammans med barnen har också en stor plats i vardagen likaså tydliga bokstäver i form av alfabet strategiskt placerade. Vi har också i enheten förmånen att ha två mycket kompetenta personer som har stor kunskap i ämnet språk och tecken som stöd, som ger oss utbildning i ämnet, vi har haft utbildning i tecken som stöd för personalgrupp tillsammans med vårdnadshavare. Personerna utnyttjas även i övriga kommunen. En del av enheten har varit på annan språkutbildning i språklek och ordglädje.

Barnkonferenser har genomförts en gång per termin tillsammans med specialpedagog och förskolechef.

Bygg och konstruktionslek har också en given plats på våra avdelningar. Pedagogerna har på ett medvetet sätt förstärkt och utökat konstruktionsmaterialet och jobbar för att ha givna platser där byggleken kan utvecklas. Förskolorna har ett stort utbud av mattematerial som kan användas till att lägga mönster, sortera, se likheter - olikheter, mäta, väga, uppskatta och räkna. En förskola har arbetat med boken Bertas experiment på ett inspirerande sätt.

Portfolion är en aktiv dokumentation där barnens läroprocesser beskrivs i bild och ord. Dagbarnvårdarna har utvecklat arbete med portfolio.

Resultat:

- Språkplan finns på varje avdelning/Dbv
- Barnen använder sig av, och kommunicerar med hjälp av tecken som stöd.
- Barnen arbetar gärna med mattematerial..
- Reggio pedagogiken har ökat intresset för den ständiga utvecklingen av lek och lärmiljöer.
- Barnen visar stort intresse för siffror, räkna, bokstäver, läsning, rim och ramsor och klockan.
- Samverkan mellan avdelningar och förskolor har ökat
- Vi har fört resonemang kring förutsättningar, rutiner och ansvarsfördelning för uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram.
- Barnkonferenserna ger förutsättningar att fånga barn i ett tidigt skede.
- Avdelningar har fått extra tid inför planering av insatser.

Enkät svar:

Föräldraenkäten gav följande resultat:

”Jag anser att verksamheten har god kvalitet”

Nolgård 72,7 % (80,5), Sikvägen 43,4 % (58), Stjärnhimlen 87 %, Dagbarnvårdarna 90,9 % (89)

”Jag upplever att mitt barn får det stöd/den hjälp det behöver för sin utveckling”

Nolgård 90,9 % (92), Sikvägen 47,8 % (70), Stjärnhimlen 82,6 %, Dagbarnvårdarna 91 % (94)

Analys:

Genom observationer har förskolan sett att den lilla gruppen skapar en trygghet som är lätt att leka och lära i. Förskolorna jobbar medvetet för att barnen ska ha ett stort inflytande över sina möjligheter till lek och lärande. Barnens intresse och nyfikenhet har utvecklats, det märks genom de frågor och nyfikenhet de visar genom att pröva och göra saker själva, skriva, läsa och konstruera. Genom att man

utvecklar lek och lärmiljöerna ser avdelningarna hur barnens lek blir längre och djupare. Barnen har utvecklat rolleken och använder sig mer av språkligt kommunikation i leken. De uppmuntrar barnens egna idéer som får barnen att tro på sin egen förmåga. Samtalet runt de lärande miljöerna har ökat, personalen har skärpt ögat och utvecklar ständigt miljöerna runt barnen för att möta upp deras kreativitet och skapar nya utmaningar för barnen.

Genom bokbilen har barnen fått ta del av ett större utbud av böcker och därigenom fått ett större ordförråd. Variationen av böcker ökar också intresset för det skrivna ordet.

Vårt språkarbete har gett resultat från att börja använda språket till att skriva det. Barnen ljudar bokstäver, tyder ordbilder och skriver bokstäver som leder till läsning. Avdelningarna beskriver att ju mer bokstäver och siffror som finns runt barnen ju mer medvetenhet och intresse skapar det hos dem. Barnen verkar tycka att det är roligt att använda tecken som stöd och frågar ofta efter nya tecken på ord och saker. Genom den utbildning vi har haft i tecken som stöd tillsammans med vårdnadshavare kan man konstatera att det ger en god samverkan runt barnen. Barnen visar och använder tecken hemma och vårdnadshavarna är intresserade och vill veta mer.

En av förskolorna har ett lågt resultat på enkät svaren från föräldrarna när det gäller kvalitet, stöd och hjälp.

Det är något som vi behöver analysera mer. Avdelningarna tycker att de får bra respons ifrån föräldrarna men enkät svaren säger något annat. Jag som förskolechef kommer att vara med på avdelningarnas respektive föräldramöte för att på så sätt höra uppfattningen ifrån föräldrarna.

Stjärnhimlens gemensamma utveckling av Reggio Emilia pedagogiken verkar ge en god samverkan i huset. Vi har konstaterat att vi ska utveckla pedagogiken i lugnt tempo för att på så sätt ha alla med sig på tåget. En liten sammanlänkande grupp har bildats för att se på utbildningsförslag och hålla i trådarna så att utvecklingen går framåt på ett klokt sätt.

Matte och konstruktionslek väcker mer och mer intresset hos både personal och barn. Eftersom vi har haft förmånen att öppna en ny förskola så har material köpts in som kan möta upp konstruktionsleken på ett bra sätt. Det har skett en ökad dialog runt konstruktionens vikt vilket skapar frågor kring vilket material som ökar möjligheter och utvecklar konstruktionsleken.

Sheridan/Pramling Barns lärande fokus i kvalitetsarbetet s.18 skriver /.../ Pedagogisk kvalitet gestaltas i interaktionen mellan lärare och barn och mellan barn. När detta samspel är av hög kvalitet tar läraren medvetet tillvara barnens erfarenheter och använder aktuella händelser, för att på ett naturligt sätt försätta barnen i situationer där de får tänka, reflektera och lösa problem./.../

Åtgärdsprogram som prioriteras och är ett levande verktyg i vardagen, liksom täta uppföljningar och utvärderingar kan vara en framgångsfaktor som vi kan se har betydelse för om barn får det stöd han/hon behöver. Vi ser fortfarande en utmaning i att få till kontinuerliga forum för samverkan, handledning, planering, reflektion och analys runt åtgärder för att inte riskera att det systematiska arbetet förloras på vägen

Vi behöver även analysera och granska forum som barnkonferenser.

Barnkonferenserna har sannolikt lett till att fler barn i behov av särskilt stöd identifieras och att samverkan mellan olika aktörer har ökat, vilket är positivt. Men kan det också vara så att vi genom barnkonferenserna riskerar att bjuda upp till ett ökat problemfokus, där gränserna för vad som anses normalt förflyttas och blir snävare i vår strävan att fånga upp dessa barn tidigt och att vi medverkar till utvecklandet av en samtalskultur som omvandlar förskoleproblem till barnproblem. Vi måste kontinuerligt analysera orsaker till problem som uppstår ur flera perspektiv för att få tillgång till flera lösningar

Bedömning av måluppfyllelse:

Enheten har en medvetenhet och ett intresse av att utveckla lärande miljöerna för barnen, något som jag tycker alla enheter har lagt stort engagemang i. Språket är också ett centralt område som under

flera år stått i fokus, ett ämne som enheterna har ett kunnande i, både i eget lärande och insatser ifrån Rickard Asker, Bibbi Lindbom och Birgitta Karlsson. Genom språkplanen har ämnet än mer förstärkts, men för att öka måluppfyllelsen behöver enheten utveckla förmågan att koppla insatserna och resultat till läroplans mål.

Konstruktionen har under de senaste två åren fått mer och mer plats på avdelningarna något som har varit ett mål och ambitionen är att det ska fortsätta att utvecklas.

Lärarnas syn på sig själva har utvecklats mer professionell då man ser att de vågar analysera sitt agerande och verksamheten de bedriver.

En avdelning har jobbat medvetet med teknik och experiment, ett ämne som de övriga förskolorna behöver öka sin kunskap i för att utveckla ett lärande arbete, och få en ökad måluppfyllelse.

En av förskolorna har ett lågt enkät resultat från föräldrarna när det gäller kvalitet, stöd och hjälp. Där når vi ej upp till målet. Här behöver förskolan öka det kontinuerliga samtalet med föräldrar för att på så sätt förstå vad de saknar.

Reggio Emilia arbetet på Stjärnhimlen är en påbörjad process som det finns ett stort engagemang i, men som vi har beskrivit förut en process som får ta tid.

Läroplanen är också en plan som är levande och brukas, men som kan utvecklas än mer.

Vi behöver fortsätta reflektera över hur vi kan utveckla en systematik i rutinerna med åtgärdsprogram framförallt när det gäller att få till täta uppföljningar och utvärderingar.

Sammantaget tycker jag att enheten har uppfyllt målen.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Det Reggio Emilia inspirerande arbetssättet på Stjärnhimlen ska fortsätta att utvecklas genom de medel vi har fått ifrån KS
- En förskola behöver utveckla och stärka upp sin verksamhet och öka kontakten och förtroendet hos sina föräldrar
- Öka samverkan med specialpedagog
- Kunskapen i teknikämnet ska öka. **Prioriterade områdena.**
- Fortsätta att utveckla våra lärmiljöer
- Öka kunskapen i att utvärdera och analysera. **Prioriterat område**
- Implementering av den nya läroplanen. **Prioriterat område**

BARNS/ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Mål:

Barns/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barns/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

Vi har haft som mål under 2010:

- Vi ska våga och ta oss tid att släppa fram barnens tankar och idéer i ännu större utsträckning och se de förmågor som finns hos barnen.
- Skapa fler lektillfällen utan avbrott.
- Få ökad kunskap om pedagogens roll för barns lärande och skapa pedagogiska forum för ökad medvetenhet.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten. (Lpfö 98 s. 12)

Förskolans arbete med ett demokratiskt arbetssätt där barnens inflytande är stort. Barnens önskemål ligger till grund för verksamheten. Man har som mål att lära barnen ett demokratiskt förhållningssätt gentemot varandra och att de ska känna att de får vara med och bestämma över sin dag på förskolan. Teman utvecklas genom dialog med barnen där de har ett stort inflytande. Barns idéer är många gånger oslagbara. Vi vuxna får inte bli ett hinder utan underlätta barns kreativitet och utveckling. Att arbeta i projektform har blivit en bra modell utifrån barnens egna intressen.

Barnen får i olika situationer planera och ansvara för olika aktiviteter som lekar och samlingar. Material finns tillgängligt för barnen så att barnen själva ska kunna ta fram de saker de vill leka med. I rum där leksakerna finns sorterade i lådor finns en tydlig bild med lådans innehåll för att öka barnens självständighet.

Förskolan har skapat längre tid för lek och lär situationer, man försöker minska på avbrotten för ex. samling, man lägger sådana aktiviteter vid mer strategiska tillfällen. Man delar in barnen i mindre grupper för att ge barnen större möjlighet att komma till tals, kunna leka ostört, skapa lugn och ro, trygghet.

Vi har fadderverksamhet för nya barn till syfte att hjälpa de nya barnen in i leken och vara en trygghet och förebild, även att faddern ska få känna hur det är att ta hand om och hjälpa någon, visa empati.

Våra personalmöten har under året varit mer inriktade på pedagogiska möten där informationen inte ska ha tiden utan samtalet om vårt uppdrag ska vara i fokus.

Dagbarnvårdarna har genomfört intervjuer med barnen och jobbar för att dela in barnen i mindre grupper.

Resultat:

- Barnen har givits flera möjligheter till delaktighet och större utrymme i de mindre grupperna
- Verksamhetens flexibilitet har gynnat barnens egna tankar och idéer
- Barnen kan hålla fast vid en lek en längre stund
- Barnen har många förslag och lösningar i verksamheten
- Ökat fokus på uppdraget vid våra personalmöten.
- Positiva vårdnadshavare angående fadderskap.

Analys:

Barnens utrymme har ökat, större delaktighet och flexibiliteten råder där barnens tankar och idéer påverkar och får genomslag i verksamheten. Man ser att barnen blivit mer stolta över att deras idéer har tagits på allvar och genomförts. De har blivit mer kreativa. Vi ser att deras tillit till den egna förmågan stärkts. Det har varit positivt att arbeta i projektform då det gav barnen kunskap, inspiration och glädje.

Barngruppernas storlek, hög närvaro och på en del av våra förskolor relativt små lokaler kan försvåra barnens möjlighet till påverkan och delaktighet. Men uppdelningen i mindre grupper gör att delaktighet ändå är relativt bra.

När det gäller aktiviteter där barnen själva ansvarar så ser vi att barnen får träna på att prata, leda, planera. Genom att de står i centrum tror och upplever vi att barnen får större självkänsla och det kompetenta barnet får en given plats. Detta har visat sig vara ett positivt arbetssätt för de barn som inte först har vågat men sedan med stor framgång haft olika aktiviteter. Observationer och intervjuer genomförs på varje avdelning, frågan ang. hur barnen trivs på förskolan visar resultaten genomgående att barnen trivs. Men ett observandum ska göras när jämförelseprojektet ställde frågan till 5- åringarna om de tycker att de får vara med och bestämma så blev resultatet att fler av barnen tyckte att de inte får vara med och bestämma. Det kan vara svårt att dra slutsatser av resultatet då barn kan ha svårt att

se det reella inflytandet som förskolan tycker att de ger barnen. Resultatet ger dock en signal till personalen att fortsätta att utveckla arbetssätt som rör delaktighet och inflytande för barnen.

Personalen har en viktig roll i förskolan, det måste vara en bra balans mellan barnen som medskapare och vi vuxna som ansvariga. Förskolans verksamhet behöver organiseras utifrån lärarens kunskande om mål, barn och verksamhet. Men det handlar om att inom ramen för vuxnas ledarskap se till att barnen får stort utrymme att både påverka, medverka och ge uttryck för sina idéer, då framträder barns spontana intresse.

Vi kan än mer utveckla våra personalsamlingar där pedagogiska resonemang får vara tongivande. Vi behöver resonera över och titta på vad resultat kan bero på? Titta mer detaljerat på hur målen förverkligats i varje förskolas praktik utifrån gemensam reflektion. Vilka förklaringar finns till att vi lyckas väl eller mindre väl i ett visst avseende. Hur har barnens kunskande förändrats i relation till specifika målområden.

Bedömning av måluppfyllelse:

Enheten har en medvetenhet i att främja barns ansvar och inflytande. Resonemang förs hur man kan utmana och släppa fram barnens tankar och idéer. Det är ett levande arbetssätt som hela tiden utvecklas, genom det arbetssätt man väljer och vill jobbar för så är vi en god bit på väg och jag tycker att årets mål är uppfyllda.

Våra personalsamlingar är också på god väg, men vi kan utveckla den till att bli mer berikande och inspirerande, en utmaning inför 2011

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Än mer utveckla våra personalmöten så att vi utmanar och inspirerar varandra.
- Öka våra observationstillfällen av barnen.
- Än mer öka kunskapen om pedagogens roll för barns lärande.

FÖRSKOLA/SKOLA OCH HEM

Mål:

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

Vi har haft som mål 2010:

- Fortsätta att se vikten av ett gott bemötande, kontinuerliga diskussioner kring ökade medvetenheten i bemötandets betydelse.
- Vi ska arbeta för att fler föräldrar upplever att deras barn är trygga på förskolan.
- Vara öppna för olika inskolningsformer.
- Verksamhetsdiskussioner kring hur vi kan utveckla föräldramötens innehåll, synliggöra verksamhetens mål.
- Utveckla våra samverkansformer med vårdnadshavarna för att ge större delaktighet och inblick i verksamheten.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Fronter är en integrerad del av undervisningen.	Bn	Alla skolor	Alla enheter har inte fronter som en integrerad del i verksamheten
Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.	Kf	Alla skolor, förskolor.	Två av fyra enheter har nått upp till 89 %

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Enheten lägger stor vikt vid ett bra bemötande, där respekt, flexibilitet och lyhördhet råder. Förtroende och samarbete grundläggs vid inskolningen. Den dagliga dialogen med föräldrar vid hämtning och lämning är en viktig del av dagen.

Avdelningarna går mer och mer över till att ha föräldraraktiv inskolning, barn och föräldrar är med under en vecka i förskolan och tillsammans lär känna personal, avdelningen och vad som händer under dagarna. Föräldrarna får en bra inblick i verksamheten och man bygger på det viset upp en bra relation och trygghet med föräldrarna. Avdelningarna gör en utvärdering efter inskolningen.

Under året har det skett en utveckling av föräldramötenas innehåll, det har varit mer fokus på upplevelser och beskrivning av vad barnen får vara med om i förskolans verksamhet och berättar om dess mål. Man beskriver vad man vill uppnå med verksamheten. Avdelningarna har fått positiv respons från föräldrarna.

För att föräldrarna ska öka sin inblick i verksamheten planerar personalen så de kan vara tillgängliga och lyhörda vid lämning och hämtning. Avdelningarna har flyttat fokus från att beskriva vad som kommer att hända under dagen till att beskriva vad som har hänt, för att på så sätt beskriva hur man utgår ifrån barnen. Dokumentation genom bilder och beskrivande text kopplat till läroplanen genomsyrar avdelningarna. Digitala fotoramar börjar också ta sin plats på avdelningarna där föräldrarna kan se dagens foton.

Månadsbrev skickas ut från de flesta avdelningar där man beskriver vad som hänt i verksamheten och vad som är på gång. Breven skickas ut via mail eller personligt.

Personalen har två utvecklingssamtal per år med föräldrarna.

Drop-in fika är också en återkommande aktivitet.

Enheten har två enhetsråd per termin och dagbarnvårdarna har ett enhetsråd per termin.

Resultat:

- Våra insatser ger förutsättningar för ett nära samarbete med föräldrarna
- Föräldraraktiv inskolning har fungerat bra, en bra start på relationen mellan personal, föräldrar och barn.
- Innehållet på föräldramötena har fått bra respons ifrån föräldrarna.
- Enkät svar ger oss resultat att två av våra förskolor inte når upp till 89 % av föräldrarna som anser att det får ett gott bemötande.
- Enkät svar ger oss resultat på att en av våra förskolor behöver öka sin måluppfyllelse när det gäller kvalitet, stöd, och trygghet.
- Enhetsråden har varit väl besökta av föräldrarna och det har varit en positiv dialog.

Enkät svar:

Värdet inom () gäller som jämförelse för Nolgård och Sikvägen 2009 och för dagbarnvårdarna 2008 Stjärnhimlens föräldrar har inte deltagit tidigare.

Föräldraenkäten gav följande resultat:

”Jag upplever att jag får ett bra bemötande i mitt barns förskola”

Nolgård 72,7 % (83,5), Sikvägen 78,3 % (79), Stjärnhimlen 89,1 %, Dagbarnvårdarna 100 % (100)

”Jag upplever att mitt barn är tryggt när det är i förskolan”

Nolgård 100 % (87), Sikvägen 56,5 % (70), Stjärnhimlen 80,5 %, Dagbarnvårdarna 90,9 % (94)

Föräldraenkäten gav följande resultat:

”Jag känner till vart jag kan vända mig i olika frågor som rör mitt barns verksamhet”

Nolgård 63,7 % (79,5), Sikvägen 60,8 % (89,5), Stjärnhimlen 89,2 %, Dagbarnvårdarna 81,9 % (84)

”Personalen har gett mig en tydlig bild av mitt barns verksamhet”

Nolgård 72,8 % (85,5), Sikvägen 43,4 % (70,5), Stjärnhimlen 84,7 %, Dagbarnvårdarna 81,9 % (83)

”Jag har fått information om verksamhetens mål”

Nolgård 81,8 % (85), Sikvägen 54,6 % (84,5), Stjärnhimlen 73,9 %, Dagbarnvårdarna 81,8 % (63)

”Jag erbjuds att delta i ett utvecklingssamtal per termin”

Nolgård 95,3 %, Sikvägen 82,6 %, Stjärnhimlen 84,8 %, Dagbarnvårdarna 72,7 %

”Jag upplever att verksamheten har god tillgänglighet”

Nolgård 100 % (88,75), Sikvägen 73,9 % (86,3), Stjärnhimlen 89,1 %, Dagbarnvårdarna 100 % (100)

”Jag känner mig välkommen till mitt barns verksamhet”

Nolgård 81,8 % (80,6), Sikvägen 78,2 % (75,2), Stjärnhimlen 89,1 %, Dagbarnvårdarna 100 %

”Jag känner förtroende i kontakterna med verksamheten”

Nolgård 81,8 % (91,8), Sikvägen 60,8 % (84,3), Stjärnhimlen 89,2 %, Dagbarnvårdarna 90,9 % (89)

Analys:

Enheten har lagt stor vikt vid bemötandets kraft, att varje möte är viktigt med både barn och föräldrar. Genomgående har förskolorna fått bra feedback ifrån föräldrarna. Förskolorna har ökat sin tillgänglighet vid hämtning och lämning för att på så sätt kunna möta föräldrarnas frågor, något som inte alltid är så lätt på grund av det höga barn och timantal som råder på enheten, men personalen har ändå höga ambitioner för att på allra bästa sätt möta föräldrarna.

På två av förskolorna når vi ej upp till 89 % av föräldrarna som anser att de får ett gott bemötande. Ökning av rutiner och aktiviteter har gjorts för att på så sätt öka det goda bemötandet men den avgörande är hur det personliga mötet går till. Resonemang har förts och kommer att föras runt hur vi kan öka känslan för föräldrarna ang. bemötandet så att vi når målpuffyllelsen.

Den föräldraraktiva inskolningen har fungerat positivt, personalen beskriver att den ökar kunskapen och förståelsen för vad förskola är. Föräldrarna känner sig säkrare ej så oroliga i vad det lämnar barnen till, som då resulterar i att man förmedlar som förälder en mer positiv känsla till barnet.

Beskrivningen av verksamheten och dess mål har ökat, både genom föräldramöten, dokumentation och dialog. Personalen jobbar medvetenheten i hur man kan stärka delaktigheten hos föräldrarna på många olika sätt. Personalen får god respons ifrån föräldrarna.

En förskola behöver än mer stärka upp delaktigheten och öka kvalitén, förskolan beskriver att de får goda kommentarer ifrån föräldrarna men enkätsvaren visar annat.

Enhetsråden har fungerat bra under året, vi har tagit upp ämnet som SET, likabehandlingsplanen där föräldrarna är delaktiga i olika frågeställningar. Vi har pratat om ämnet ”barn som riskerar fara illa” och våra rutiner runt det. Vi har också pratat om den nya läroplanen om hur den är uppbyggd och vad det står i den och hur man kopplar det till verksamheten. Politiker ifrån nämnden har deltagit.

Bedömning av måluppfyllelse:

Enheten har på ett engagerat sätt försökt att öka samverkan med föräldrar, utvecklat föräldramöten information om läroplanen och verksamhetens mål. Den ändrade formen på inskolningen har varit övervägande positiv. Resonemang runt bemötandet har varit en åtkommande del i vardagen, och med goda vitsord ifrån föräldrarna. Där har vi nått enhetens mål för 2010.

Kommun fullmäktiges mål med föräldrar som upplever gott bemötande på 89 % har två av förskolorna inte nått upp till.

En av förskolorna har ett resultat på föräldrar enkäten som ej är till belåtenhet. Här behöver vi resonera om vårt förhållningssätt mot föräldrarna och fundera över hur vi informerar och ökar förtroendet för vår verksamhet. Vi behöver fortsätta vårt arbete för att öka vår måluppfyllelse.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Fortsätta att se vikten av ett gott bemötande, kontinuerliga diskussioner kring ökade medvetenheten i bemötandets betydelse.
- Vi ska arbeta för att fler föräldrar upplever att deras barn är trygga på förskolan.
- Vara öppen för olika inskolningsformer.
- Verksamhetsdiskussioner kring hur vi kan utveckla föräldramötens innehåll, synliggöra verksamhetens mål.
- Utveckla våra samverkansformer med vårdnadshavarna för att ge större delaktighet och inblick i verksamheten.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN

Mål:

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Vi har som mål 2010:

- Fortsatt utökad samverkan med Socialtjänsten
- Fortsatt utveckling av arbetet mellan specialpedagog och avdelningarna.
- Fortsatt samverkan med BVC och psykolog
- Fortsatt samverkan med kulturen för att utöka våra kulturinslag för barnen.
- Vi vill ge förutsättningar för att all personal i Nolgårds rektorsenhet har kännedom om skyldigheten att samverka runt barn som far illa eller riskerar att fara illa och vad lagen om anmälningsplikten innebär.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Trepartsamtal, mottagande lärare, förälder och förskollärare genomfördes under våren.

Vi avslutningssamtalet med föräldrarna upprättas ett dokument som underlag till trepartsamtalet. Föräldrarna är ägare av dokumentet.

All personal har fått information om innehållet i områdets kunskapsunderlag ”våga se, lyssna och agera” som ska fungera som ett stöd för personal i skyldigheten att leva upp till anmälningsplikten i enlighet med de rutiner som finns i Hammarö Kommun.

Föräldrar har via enhetsråd fått information om lagen, rutiner och vikten av tidig samverkan.

Socialtjänsten har besökt förskoleområdet och föreläst om bland annat ansvarsfördelning, anmälningsplikt rutiner och arbetssätt.

6 personal ytterligare har varit på föreläsning om anmälningsplikten.

Fortbildning med psykolog

Utökad samverkan med specialpedagog.

Barnhälsoteam har skett tillsammans med BVC

Resultat:

- Trepartsamtal har skett men inte på alla blivande skolbarn, eftersom belastningen var hög på skolorna. Alla föräldrar fick frågan om trepartsamtal och de som önskade samtal tillgodosågs detta.
- Kontinuerlig samverkan har skett med socialtjänsten med anledning av ”våga se, lyssna och agera”
- Utökad handledning av specialpedagog har skett på förskolorna
- En förskollärare har medverkat i fortbildning som har letts av psykolog

Analys:

Vi har fått ökad kunskap om skyldigheten att samverka runt barn som far illa eller riskerar att fara illa, vad anmälningsplikten innebär, kunskap kring ansvarsfördelning och olika roller samt handläggningsordning och rutiner vid anmälan.

I ”Strategi för samverkan kring barn som far illa” (2007) beskrivs vikten av samsyn när olika aktörer ska samverka för att lösa ett problem. Samsyn kräver att man upparbetar goda professionella relationer baserad på medvetenhet och respekt inför skillnader i uppdrag, organisation, regelverk och kompetens. (Socialstyrelsen, rikspolisstyrelsen och myndigheten för skolutveckling art.nr. 2007-123-31)

Alla avdelningar har fått kunskapsunderlaget som ska fungera som ett stöd i personalens fortsatta arbete med att bland annat upptäcka och identifiera barn och familjer som behöver stöd.

Vi har förhoppningar om att genom det nya materialet och ökad kunskap i ämnet stärka personalen att kunna identifiera barn som far illa eller riskerar att fara illa i ett tidigt skede och veta hur de ska agera.

Vi har även förhoppningar om att rutiner för kontakten med socialtjänsten har stärkts.

Representanter från socialtjänsten har tagit del av dokumentet och godkänt innehållet.

Vi har tillsammans med socialtjänsten kommit överens om rutin för trepartsamtal vid anmälan.

Fler avdelningar än förgående år har samverkat med specialpedagog, språkpedagog och andra externa aktörer. En personal har ingått i fortbildning/handledningsgrupp med psykolog.

Bedömning av måluppfyllelse:

Enheten har gjort en stor satsning i att förstärka det svåra ämnet barn som riskerar fara illa.

Jag tycker att vi har uppnått målet och gett förutsättningar för att stärka enhetens kunskap.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Plan för samverkan med socialtjänsten i ett långsiktigt perspektiv.
- Utöka samverkan med olika aktörer.

SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

Mål:

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras. Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

Vi har haft som mål 2010:

- På olika sätt ge barnen möjlighet till entreprenöriellt lärande.
- Delta i entreprenördagen och på så sätt utöka entreprenöriellt tänkande
- Fortsatt samverkan med Universitetet, utveckla och inspirera våra VFU: are
- Vi ska ge barnen fler möjligheter till olika kulturaktiviteter.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.	Kf	Alla skolor	Samtliga enheter var delaktiga i entreprenörs dagen. Enheten har även varit delaktig i filmen, Jag vill, jag kan, jag vågar.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Enheten har på många olika sätt arbetat för att nå målen. Förskolorna deltog i entreprenördagen där de bidrog med material och beskrivningar från deras verksamhet. Några av våra barn och personal ifrån Stjärnhimlen har deltagit i filmen ”Jag vill, jag kan, jag vågar” som synliggör barns kreativitet och delger tittarna och verksamheten mycket bra frågeställningar runt ämnet. Det entreprenöriella arbetssättet överensstämmer och hänger väl ihop med Reggio Emilia tänk som finns på Stjärnhimlens förskola.

Vi har samverkan med biblioteket, där personal från biblioteket kommer ut till våra förskolor med nya böcker och ibland även läser för barnen. Många av avdelningarna har även hyllor med böcker för utlåning till föräldrarna.

Portfolio arbetet där barnens vardagshändelser och lärprocesser blir synliga är en dokumentation som hela tiden utvecklas, barnen har stor del i vad som ska ingå i pärmen och både barn och föräldrar tittar gärna i portfolion.

Barnen har vid flera tillfällen under året haft möjlighet att se omvärlden. Avdelningarna har gjort olika utflykter och teaterbesök. Exempel vad som barnen har varit med om är en resa med Solbussen med de allra största barnen, utflykt till Hammars Udde, biblioteket, toddlardag på universitetet. Teaterbesök där Sopan och Nappen har visats. Skogsturer och besök på olika lekparkar är återkommande aktiviteter för att lära känna närmiljön. En del av avdelningarna genomför civildförsvarets vilsekurs för fem-åringar. Även föräldrar har besökt förskolan och visat på sina yrken ex. polisen med sin polisbil. Våra VFU: are ger nya utmaningar och reflektioner på vår verksamhet, något som är en tillgång för enheten.

Resultat:

- Vi har deltagit i entreprenördagen
- Våra VFU: are har en positiv plats i verksamheten
- Det entreprenöriella lärandet har en plats i förskolan, där omvärlden besöks och presenteras för barnen.
- Olika kulturaktiviteter är genomförda

Analys:

Det entreprenöriella lärandet är en bra förutsättning för att stärka barnets tro på sig själv och öka deras kreativitet. Entreprenörskap i förskolan är ett pedagogiskt förhållningssätt som stimulerar självkänsla, fantasi och skapande. Samarbete med andra utanför förskolan och på olika sätt möta vår omvärld ökar barnes omvärldsbild.

I olika samtal med personalen kan vi tillsammans konstatera att förskolans arbetssätt är entreprenöriellt, på det sätt vi bemöter barnen och det inflytande barnen har över sin dag. Entreprenördagen var positiv för enheten där man får chans att beskriva sin verksamhet och delge varandra goda exempel. Stjärnhimlen tog dessutom chans att visa upp sig på filmpremiären med en liten utställning.

Filmen, Jag vill, jag kan, jag vågar, är ett mycket bra material för att utveckla tankar, arbetssätt och hålla dialogen i ämnet levande. Vi har kommit olika långt och vi behöver utmana varandra än mer i att skapa utmanande miljöer som gör barnen kreativa och självständiga.

Vi har förmånen att ha positiva VFU: are som utmanar vårt tänkande och ger oss feedback på verksamheten.

Bedömning av måluppfyllelse:

Enheten har på ett positivt sätt jobbat med det entreprenöriella lärandet, och på olika sätt gjort barnen delaktiga i sin omvärld. Man har samverkat med föräldrar som får och tar möjligheten att visa sina yrken. Samverkan med Universitetet och de VFU: are vi har är en del av verksamheten som utvecklar oss. Jag tycker att vi har nått vårt mål under år 2010.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Vi kommer att arbeta med filmen, jag kan, jag vill, jag vågar som fortbildning under år 2011.
- Fortsätta att det entreprenöriella lärandet har en plats i förskolan, där omvärlden besöks och presenteras för barnen.

BEDÖMNING OCH BETYG

Mål:

Vid Hammarö kommuns skolor skall eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver ytterligare kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1- 16 år.

Vi har haft som mål 2010:

- Utveckla vårt arbete kring IUP och dess dokument
- Fortsätta att jobba med läroplanen och koppla ihop den på ett medvetet och synligt sätt i verksamheten, förbereda oss på den nya läroplanen för förskolan.
- Fortsätta att skatta oss i vår verksamhet för att öka medvetenheten av våra insatser.
- Dagbarnvårdarna ska utveckla ett portfolioarbete.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi jobbar aktiv med vår läroplan, att den ska brukas och finnas med som en naturlig del i vår verksamhet, den är vårt styrdokument!

IUP upprättas i vissa fall, när föräldrar önskar.

Vi använder oss av TRAS, ett arbetsmaterial som hjälper personalen i stödet av den språkliga utvecklingen för barnet.

Alla barn har en portfolio, något som hela tiden utvecklas.

Lekobservationer och barnintervjuer görs regelbundet.

Vi har skattat oss enligt BRUK materialet.

Dagbarnvårdarna har börjat med portfolio arbetet, något som är positivt för verksamheten och uppskattas av föräldrarna.

Resultat:

- IUP har minskat i vår verksamhet.
- Det har skett en utveckling av portfolioarbetet, både hos dagbarnvårdarna och på avdelningarna.
- Dokumentation och observationer har ökat i verksamheten.
- Läroplanen har en given plats i verksamheten.

Analys:

Förskolans läroplan innehåller, i motsats till skolan, inga mål för vad barnen ska uppnå vid olika tidpunkter. Målen anger inriktning på förskolan arbete och är formulerade som mål för verksamheten, det är inte barnets resultat som ska bedömas eller utvärderas.

Vi har fört resonemang runt IUP: s vara eller icke vara. På senare år har fler forskare genomfört studier av IUP. Skolverket skriver i *rapport 318 tio år efter förskolereformen /.../* Att det kan vara en svår balansgång att använda IUP utan att bedöma enskilda barns utveckling. Att det finns sådana svårigheter med IUP i förskolan har konstateras i tidigare forskning som visat att bedömningarna i planerna i vissa fall tenderar att bli betygslänkande. Detta strider mot läroplanen där det anges att enskilda barns prestationer inte ska utvärderas och bedömas. Utvecklingsplanerna kunde också innehålla värderingar av barns personliga egenskaper i strid med de allmänna råden för den individuella utvecklingsplanen./.../ S. 83

Observationer av barnen i olika situationer är något som vi prioriterat och vill göra mer utav där får man tydliga bilder av barnen där man ser läroprocesser socialt samspel, vi får kunskap om hur vi ska gå vidare vår verksamhet.

Vi har skattat oss enligt BRUK materialet, jag som förskolechef ställer mig frågan över, om skattningen har någon betydelse för pedagogerna. Väcker det tankar hos pedagogerna, får svaren någon verkan eller betydelse av agerandet. Fångar jag som förskolechef upp svaren på något betydelsefullt sätt. Funderingarna är många.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi har haft intressanta resonemang runt IUP. Läroplanen har en given plats i verksamheten

Vi har skattat oss i verksamheten. Vi har uppfyllt de mål som vi hade i enheten 2011, men vi behöver resonera vidare över att det vi gör och utför ska ha betydelse för agerandet i verksamheten.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

- Stärka utvecklingssamtalen så att man kopplar samtalet mer till läroplanens mål.
- Vi kommer att försöka hitta andra modeller för att skatta oss i verksamheten.
- Vi ska fortsätta att resonera runt barnkonferensernas syfte och upplägg.
- Vi kommer inte att fortsätta göra IUP i förskolan
- Fortsätta att utveckla portfolion hos Dagbarnvårdarna.

UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING:

Insatser:

- Alla avdelningar/dagbarnvårdare har skattat sig enligt BRUK där vår webbansvarig har gjort en sammanställning som skickas åter till avdelningarna för analys och åtgärdsplan upprättas för ökad måluppfyllelse.
- Föräldraränketer har genomförts, sammanställning har gjorts av webbansvarig och resultat har skickats tillbaka till avdelningarna för analys.
- Vi har under året jobbat med vår likabehandlingsplan som genererat till en arbetsplan för att få en tydlig och konkret medvetenhet runt likabehandlingsplansarbetet. Ett arbete som förs mellan avdelningarna/dagbarnvårdarna, specialpedagog och förskolechef.
- Utvärderingar har skett regelbundet efter aktiviteter på avdelningarna/dagbarnvårdarna för att utveckla och få så realistisk analys som möjligt.
- Systematiskt arbete med att få en större förståelse och träning på att dokumentera, analysera och se resultat.
- Vi jobbar kontinuerligt med KR för att på så sätt öka förståelsen av den röda tråden.
- Vi har jobbat för att koppla ihop läroplanen med verksamheten på ett tydligt sätt.
- Årscirklar har gjorts för att förtydliga våra planerade insatser under året.

Rutiner för revidering av likabehandlingsplanen:

- Planen går igenom med alla nya medarbetare (förskolechef ansvarar).
- Planen och arbetsplanen går igenom med all personal vid läsårets början (specialpedagog och förskolechef ansvarar).
- Planen presenteras och går igenom tillsammans med föräldrarepresentanter under vårterminens enhetsråd, under höstens enhetsråd tas synpunkter in av föräldrar inför revideringen.
- Planen revideras en gång/år där också ny arbetsplan utarbetas (specialpedagog, förskolechef och avdelningarna/dagbarnvårdarna ansvarar).

Åtgärder för förbättringar:

- Vi behöver bli bättre på att dokumentera, analysera och koppla till våra mål i läroplanen.
- Vi ska på varje avdelning utifrån kartläggningar på varje respektive avdelning planera egna insatser och observationer
- Vi kommer att försöka hitta andra modeller för att skatta oss i verksamheten,

SAMMANFATTNING

Det har varit ett givande och händelserikt år på rektorsenheten. Vi har byggt och öppnat en ny förskoleavdelning på Stjärnhimlen som bär namnet Nova.

Enheterna har på ett engagerat sätt jobbat för att utveckla lek och lär miljöerna och barns inflytande över sin dag.

Dagbarnvårdarverksamheten har stärkts upp med en förskollärare.

Vi har haft ett samarbete med socialtjänsten när det gäller barns om riskerar fara illa och stärkt upp med ett kunskapsunderlag som vi hoppas ska ha betydelse.

Med hjälp av vår specialpedagog och det värdegrundsarbete som pågår har vi haft många goda resonemang runt personalens förhållningssätt.

Stjärnhimlens Reggio Emilia inspirerade arbetssätt är på gång att utvecklas.

När vi knyter ihop påsen kan vi se tillbaka på ett år med stort engagemang i får enhetens personal, många goda stunder med barnen, pedagogisk utveckling och många goda samtal.

Ekonomi

Vår budget för året har varit precis så att den gått ihop. Vi har förvaltat våra medel på ett så bra sätt vi kan med fokus på barn som är i behov av extra stöd. Vi önskar att våra förutsättningar ibland skulle räckta till mer utbildningstillfällen för vår personal, men vi har på lokalt plan satsat på att förvalta den kunskap vi har i kommunen och genom olika personer och föreläsare kompetensstärka personalen.

Pågående processer.

- Vi kommer att ta hjälp av webbverktyget planforskola som utarbetats av DO och BEO.
- Gemensamma kompetensutvecklingsinsatser/aktiviteter i området utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Öka förståelsen för att likabehandlingsplanen ska vara en integrerad del av verksamheten.
- Utbildning i SET fortsätter under vårterminen.
- Utifrån kartläggningar på varje respektive avdelning planera egna insatser och observationer.
- Fortsätta att sträva efter Grön Flagg.
- Det Reggio Emilia inspirerande arbetssättet på Stjärnhimlen ska fortsätta att utvecklas genom de medel vi har fått ifrån KS.
- Fortsätta att samverka med specialpedagog.
- Fortsätta att utveckla våra lärmiljöer.
- Än mer utveckla våra personalmöten så att vi utmanar och inspirerar varandra.
- Öka våra observationstillfällen av barnen.
- Än mer öka kunskapen om pedagogens roll för barns lärande.
- Fortsätta att se vikten av ett gott bemötande, kontinuerliga diskussioner kring ökade medvetenheten i bemötandets betydelse.
- Vi ska arbeta för att fler föräldrar upplever att deras barn är trygga på förskolan.
- Vara öppen för olika inskolningsformer.
- Verksamhetsdiskussioner kring hur vi kan utveckla föräldramötens innehåll, synliggöra verksamhetens mål.
- Utveckla våra samverkansformer med vårdnadshavarna för att ge större delaktighet och inblick i verksamheten.
- Plan för samverka med socialtjänsten i ett långsiktigt perspektiv.
- Vi kommer att arbeta med filmen, jag kan, jag vill, jag vågar som fortbildning under år 2011.
- Fortsätta att det entreprenöriella lärandet har en plats i förskolan, där omvärlden besöks och presenteras för barnen.
- Stärka utvecklingssamtalen så att man kopplar samtalet mer till läroplanens mål.
- Vi kommer att försöka hitta andra modeller för att skatta oss i verksamheten.
- Vi ska fortsätta att resonera runt barnkonferensernas syfte och upplägg.
- Fortsätta att utveckla portfolion hos Dagbarnvårdarna.

Prioriterade områden 2011

- Kunskapen i teknikämnet ska öka.
- Öka kunskapen i att utvärdera och analysera koppla till våra mål.
- Implementering av den nya läroplanen.

